

OECD Journal on Development

**Development Co-operation – 2006 Report – Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee Vol. 8 Issue 1**

Summary in Slovak

Žurnál OECD o rozvoji

**Rozvojová spolupráca – Správa za rok 2006 – Aktivity a politiky
členov Výboru pre rozvojovú pomoc Ročník 8, číslo 1**

Zhrnutie v slovenčine

„Najdôležitejšou úlohou Výboru pre rozvojovú pomoc (DAC) je poskytovať zvedavej a znepokojenej verejnosti jasné a úplné informácie. Transparentnosť je matkou efektívnosti. Pomoc predstavuje investíciu do lepšieho a bezpečnejšieho sveta. Darcovia a prijemcovia môžu a mali by požadovať, aby táto pomoc prispievala k materiálnym výsledkom pre chudobných ľudí. Dúfam, že informácie a analýza v tejto správe pozitívne prispievajú k diskusii o efektívnom využití pomoci“.

– Richard Manning, predseda DAC v OECD

Tohtoročná správa predsedu DAC/OECD, Richarda Manninga, o rozvojovej pomoci, ponúka prehľad o celkovom objeme pomoci a skúma, či darcovské krajiny dosiahnu do roku 2010 stanovený cieľ vyplatiť pomoc v celkovej výške 130 miliárd USD a zdvojnásobiť pomoc pre Afriku.

Správa sa zaoberá hlavnými trendmi, ktoré odhaľujú kam pomoc smeruje – ktoré regióny dostávajú najviac, ktoré najmenej, ktoré sektory (zdravotníctvo, vzdelávanie atď.) potrebujú podporu a ako ovplyvňuje odpustenie dlhu a núdzová pomoc celkovú pomoc.

Správa taktiež prináša nápady, ako by darcovia mohli viac podporiť miestne snahy o verejné výdavky (ktoré zahŕňajú pomoc) v rozvojových krajinách.

Správa ďalej hovorí o niektorých kľúčových opatreniach rozvojovej pomoci vrátane pokroku, ktorý (ne)dosahujú jednotlivé krajiny pri zavádzaní Parížskej deklarácie o efektívnej pomoci a skúma, ako by mohlo zvýšenie Hospodárskej pomoci dosiahnuť najlepšie výsledky.

Pomoc narastá, dominuje však odpustenie dlhu

Celková oficiálna rozvojová pomoc (ORP) členov DAC stúpila v roku 2005 o 32 % na rekordných 106,8 miliárd USD.

Táto suma predstavuje 0,33 % kombinovaného hrubého národného dôchodku členských krajín v roku 2005, t.j. viac ako 0,26 % v roku 2004 a súčasne aj najvyšší podiel od roku 1992.

Leví podiel na náraste tvorí odpustenie dlhov (obzvlášť Iraku a Nigérii), ktoré viac ako trojnásobne stúpili a humanitárna pomoc, ktorá vzrástla o 15,8 %.

V roku 2005, DAC zverejnil často spomínanú „simuláciu“, ktorá ukázala, že ak by všetci darcovia dodržali svoje záväzky, pomoc by stúpila z niečo menej ako 80 miliárd v roku 2004 na 130 miliárd USD do roku 2010.

Predseda DAC Richard Manning však hovorí, že na dosiahnutie tohto cieľa bude potrebné veľmi prudké navýšenie prostriedkov v časovom období 2008–2010. Bude potrebné navýšiť prostriedky z „pomoci financovanej daňovými poplatníkmi rýchlejšie ako takmer všetky iné formy verejných výdavkov“.

Richard Manning predpovedá, že medzičasom začne výška pomoci v roku 2006 a 2007 mierne klesať, priamo úmerne s poklesom odpustenia dlhov.

Pomoc subsaharskej Afrike klesá, napriek tomu väčšina smeruje do chudobných krajín

Pomoc subsaharskej Afrike prudko stúpila, ale ak vylúčime Nigériu, ktorej boli v roku 2005 odpustené hlavne dlhy, tak potom sa pomoc v tejto oblasti v roku 2005 takmer nezmenila.

V nasledujúcich rokoch by následkom plnenia záväzku zdvojnásobiť pomoc pre Afriku nemal narastať počet odpustených dlhov, ale iné formy pomoci.

V budúcnosti Richard Manning predpokladá, že pokles pomoci v Európe a na Ďalekom Východe bude pokračovať aj po roku 2005, keďže stále viac krajín v týchto oblastiach napreduje vo svojom rozvoji.

96 % celkovej pomoci smeruje do chudobnejších rozvojových krajín, t.j. pomoc je určená hlavne pre oblasti, kde žijú chudobní obyvatelia.

Darcovia mimo členov DAC taktiež navyšujú pomoc

Zatiaľ čo pomoc od členov DAC/OECD postupne dosahuje 90 % celkovej oficiálnej rozvojovej pomoci, Richard Manning vyzdvihuje skutočnosť, že aj pomoc od darcov mimo členov DAC neustále narastá.

Warren Buffet dvojnásobne navýšil prostriedky z nadácie Gates Foundation prakticky cez noc.

Finančná pomoc od darcov mimo členov DAC sa vo všeobecnosti väčšinou pohybovala okolo 5 % celosvetovej oficiálnej rozvojovej pomoci, očakáva sa však nárast, pretože krajiny, ktoré nie sú členmi DAC/OECD ako napr. Kórea a Turecko a krajiny mimo OECD a mimo EU navyšujú svoju pomoc.

Nové formy poskytovania pomoci

Zaujímavou črtou posledných rokov je, že nápady na nové formy rozvojovej pomoci už nepredstavujú iba teoretické formulácie, ale sa aj realizujú.

Všetky tri typy sú v oblasti zdravotníctva.

- Medzinárodný nástroj financovania očkovania.
- Závazky zaviesť letecké dane pre dotáciu pomoci proti malárii, TB a HIV AIDS.
- „Závazok moderného trhu“ (Advanced Market Commitment) zabezpečiť podnety pre rozvoj vakcín, kde je nízky dopyt na trhu.

Očakáva sa, že prvé dva typy pravdepodobne zvýšia príjmy z všeobecnej pomoci až o 2 miliardy dolárov ročne, alebo o 2 % celkovej pomoci.

Závislosť na pomoci

Dosiahla závislosť na pomoci úroveň, ktorá ohrozuje makroekonomickú stabilitu a konkurencieschopnosť rozvojových krajín (tzv. Holandská choroba), pričom ich morbidne necháva závislé na pomoci?

Štatistiky DAC ukazujú, že celkové úrovne závislosti na pomoci sú po značnom poklese v 90. rokoch 20. storočia stále nízke a stabilné. Väčšinu krajín s vysokou úrovňou závislosti predstavujú malé ostrovy alebo štáty poznačené nepokojmi. Niektoré väčšie krajiny však zaznamenali nárast ich závislosti, ak pomoc vzrástla v súlade so záväzkami.

Monitorovanie Parížskej deklarácie o efektívnej pomoci

OECD/DAC monitoroval zavádzanie Parížskej deklarácie o efektívnej pomoci odkedy sa tak v roku 2005 dohodlo vyše 100 darcov, rozvojové krajiny a multilaterálne organizácie. Tohtoročná správa o rozvojovej pomoci zverejňuje niekoľko dávnejších poznatkov z prvého základného prieskumu 2006 o monitorovaní Parížskej deklarácie.

Navrhuje klásť väčší dôraz na riadenie výdavkov z poskytovanej pomoci. Účinnosť pomoci však siaha ďaleko za znižovanie obchodných nákladov. Taktiež musí zahŕňať silnejšie a zodpovednejšie inštitúcie na národnej úrovni. Prieskum ukazuje, že v tejto oblasti je vykonať oveľa viac práce.

Na prieskume sa zúčastnilo 31 krajín.

Podpora miestnej snahy

Richard Manning identifikuje oblasti, kde by darcovia mohli a mali viac stimulovať snahu vlády chudobných krajín na podporu svojich obyvateľov. Navrhuje:

- nepretržitú činnosť zlepšovania diskusie s mimovládnyimi činiteľmi pri formulácii stratégií o znižovaní chudoby a použitie oznamovacích prostriedkov za účelom podpory miestnej snahy,
- venovať viac pozornosti zlepšeniu systému vyberania daní.

Predseda vyzdvihol, že snaha vlády podporiť svojich občanov je najsilnejšia pri vysokých daňových výnosoch a nie pri vysokej pomoci.

Darcovia majú rozsiahle skúsenosti ako „umožniť štátu lepšie pracovať“ pomocou vytvárania nových kapacít. Pre nezaväťencov je oveľa chúlостivejšie podieľať sa na získavaní sociálnych zmlúv, ktoré definujú podmienky miestnych politických diskusií. Darcovia by však mali prehodnotiť väčšiu podporu pre:

- parlamentnú vládu,
- nezávislé súdnicťvo,
- nezávislé médiá.

Hospodárska pomoc

Bez podpory na posilnenie hospodárskych kapacít v rozvojových krajinách bude mať vylepšenie prístupu na trh len malý dosah na znižovanie chudoby.

Táto správa upozorňuje čitateľov na nedávne hodnotenie vyzdvihujúce nízku hodnotu peňazí v programoch Hospodárskej pomoci a taktiež skutočnosť, že Parížska deklarácia o efektívnej pomoci ani zďaleka nie je v týchto programoch zavádzaná systematicky. Správa ponúka návrhy na zlepšenie, ktoré zahŕňajú dôležitosť vlastníctva krajiny a riadenie založené na výsledkoch.

V roku 2004 program Hospodárskej pomoci zahŕňal 2,5 miliardy na podporu obchodu, 12,9 miliardy USD na výstavbu infraštruktúry a 7,3 miliardy USD na podporu výrobných kapacít. Od uzavretia Uruguajského kola podiel Hospodárskej pomoci dosiahol v priemere 24 % celkovej ORP, mimo odpustených dlhov.

Záznamy krajín – politika a úspechy bilaterálnych darcov

Každý rok správa o rozvojovej pomoci zhromažďuje informácie o jednotlivých politických stratégiách a úspechoch bilaterálnych darcov.

Kľúčové charakteristiky v roku 2006 zahŕňajú:

- Zníženie chudoby zostáva dôležitým, ak nie dokonca hlavným cieľom väčšiny darcov.
- Členovia zostávajú naďalej zaviazaní Rozvojovým cieľom tisícročia.

- Boj proti korupcii bol hlavným cieľom vládneho programu darcov.
- Viacero darcov rozširuje svoj program o podporu reformy bezpečnostného sektora.
- V oblasti politickej súdržnosti je potrebné ešte veľa dosiahnuť.
- Väčší dôraz sa kladie na monitoring a hodnotenie, so zreteľom na výsledky.
- Podrobnejšie informácie sú uvedené pre päť krajín, ktoré boli rovnocenne posudzované: Grécko, Holandsko, Portugalsko, Spojené Kráľovstvo a Spojené Štáty.

Štatistika

Štatistická príloha správy o rozvojovej pomoci prináša najnovšie údaje o členskom rozpočte pomoci s detailnými tabuľkami, grafmi a diagramami. Hlavné myšlienky sú uvedené v tomto dokumente.

Úplná štatistická príloha a analýza sú dostupné na internetovej stránke:

www.sourceoecd.org/development.

© OECD 2007

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rožmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

**K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD
www.oecd.org/bookshop/**

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD
Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights/

